N°. 76.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 19 SEPTEMBER

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den September.

Dingsdag heeft de Prins-President de groote reis naar het zuiden aangevangen; volgens het reisplan, zal hij drie en dertig dagen uitblijven. Het eerst begeeft hij zich naar de departementen van de Cher, de Nièvre en de Allier, het hoofdtooneel van de socialistische onlusten in December ll. De prefect van de Cher heeft de gansche bevolking van het departement opgeroepen om zich te Bourges op de openbare wandelplaats, elke gemeente rondom een aldaar voor hare inwoners als verzamelingspunt op te rigten paal, te vereenigen, ten einde bij de blijde inkomst van den President voor hem gemeenteswijze te kunnen defileren; hij schijnt de uitwerking dier oproeping door een nieuw aanloksel te hebben willen bevorderen, en heeft nader doen afkondigen dat onder de zamenkomende bevolking 20,000 gedenkpenningen zullen worden uitgedeeld. De bisschop van Nevers heeft voor allen, die zich bij gelegenheid van het bezoek van den President in de stad zullen bevinden, de algemeene vaste-verorderingen voor dien dag opgeheven, dewijl anders bij den grooten toeloop de vooraad vastenprijzen zoude te kort schieten.

Dingsdag avond ten zes ure is de President met den spoortrein te Bourges aangekomen, overal waar hij passeerde met groote geestdrift begroet.

Bourges was prachtig versierd en geheel geïllumineerd; het kanongebulder en het gelui der klokken kondigden de komst van den President aldaar aan; duizende menschen waren uit de omliggende plaatsen naar die stad getogen om in de algemeene vreugde te deelen. Aan het stationsgebouw werd de Prins door het stedelijk bestuur welkom geheeten, reed daarop in statigen optogt naar de hoofdkerk, waar de kardinaal *Dupont* aan het hoofd der geestelijkheid hem begroette; na de godsdienstoefening te hebben bijgewoond, begaf de President zich naar het bisschoppelijk paleis, waar hij zijn intrek nam, en waar des avonds een banket gegeven werd; later in den avond bezocht *Louis Napoleon* ook het bal in het gebouw der prefecteur. Telkens wanneer hij zich op straat vertoonde, weêrgalmde de lucht van de kreten *Leve Napoleon! leve de Keizer!*

Gisteren morgen hield de President eene revue over de troepen der bezetting, terwijl de medailles aan de nationale garde werden uitgereikt. Kort daarop werd de reis tot Nevers vervolgd, waar men ten ruim twee ure des namiddags aankwam, te midden van een onbeschrijfelijken toevloed van menschen en eene zoo mogelijk nog grootere geestdrift dan te Bourges; ook hier werden de klokken geluid en saluutschoten gelost. De heer *Charles Dupin*, de voorzitter van den algemeenen raad van het departement der Nièvre, sprak den Prins toe, en herinnerde den door die departementale vergadering ter gunste van de duurzaamheid van het bewind geuiten wensch. De Prins-President eindigde zijn antwoord op de toespraak met deze woorden: «Wanneer het het algemeen belang geldt, tracht ik steeds de openbare meening voor te zijn; maar ik volg deze wanneer het een belang geldt dat personeel kan schijnen!"

De ontvangst te Nevers schijnt die van Bourges nog overtroffen te hebben. Van daar zijn ook veel meer telegraphische depêches dan van laatstgenoemde plaats verzonden. De *Moniteur* heeft er reeds acht medegedeeld, waarin tweemaal voorkomt dat de kreet *leve Napoleon!* is aangeheven, en zevenmalen die van *leve de Keizer!* — Zoo te Nevers als te Bourges heeft hij zich dadelijk bij zijne aankomst naar de Cathedraalkerk begeven, te Bourges haar zelfs bij zijn vertrek andermaal bezocht. Voor het overige schijnt te Nevers het feestelijk onthaal, de toespelingen en de aanmoediging om het [illegible] te aanvaarden, door de beleidvolle bemoeijing van den prefect [illegible] het voorkomen van den vlugen [illegible] gehad te hebben. Ook in deze plaats heeft de Prins een feestmaal en bal bijgewoond.

Van Nevers, waar de spoorweg eindigt, is de President der republiek, in den morgen van den 16den met postrijtuigen naar Moulins vertrokken, waar hij in den namiddag onder het gejuich der menigte zijne intrede heeft gedaan.

— In den *Moniteur* van den 14den dezer is, volgens eene telegraphische tijding, een besluit afgekondigd, waarbij de noodige gelden worden aangewezen om het Fransche net van electrische telegraphen verder voort te zetten en in het volgende jaar te voltooijen.

— Den 26sten dezer moeten twee kiesdistricten van Parijs elk een afgevaardigde voor het Wetgevend Ligchaam kiezen; en nog worden er nergens aanstalten voor die verkiezing bespeurd. Geen der dagbladen, geen aanplakbiljet heeft nog eenen kandidaat aanbevolen, en ook van de zijde des gouvernements is nog niets gedaan om de verkiezing in zijnen zin te doen uitvallen. Men vergelijkt daarmede de koortsachtige beweging die nog niet lang geleden de kandidatuur bijv. van eenen *Sue* in de hoofdstad te weeg bragt, en meent dat in vergelijking daarmede de tegenwoordige onverschilligheid nog verkieslijk is.

— In den *Moniteur* van den 15den dezer leest met het volgende: «In verscheiden dagbladen, worden de reeds gelogenstrafte geruchten van eene handelsovereenkomst met Frankrijk thans herhaald. Die geruchten zijn van allen grond ontbloot."

(Niet geheel hiermede overeenstemmend zegt het orgaan van het Britsche ministerie, de Londensche *Morning Herald*: «Het berigt eener overeenkomst tusschen Frankrijk en Engeland over de tariefswetgeving en het poststelsel der beide landen, is ten eene male *voorbarig*.)

— Op hoog bevel worden in de archieven van het ministerie nasporingen gedaan naar de briefwisseling van *Napoleon* over alles wat het leger betreft, even als naar alle door hem ontworpen plannen van veldtogten. De verzameling daarvan zal een of twee jaren buren en 60 à 80 deelen in folio uitmaken, welke op kosten van den staat zullen gedrukt worden; doch het is twijfelachtig, of dat werk voor het publiek verkrijgbaar zal zijn, uithoofde der verwijten of berispingen, welke dikwijls in die correspondentie toegevoegd worden aan generaals, die misslagen hadden begaan, en wier familie daardoor nog heden gekrenkt zou kunnen worden. Met dit werk heeft men reeds onder *Louis Philippe* een begin gemaakt.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 77,60; $4^{1}/_{2}$ pCt. 103,75; Rom. Leening 99.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den September.

Eene den 14den dezer te Berlijn verschenen koninklijke verordening regelt de betrekkingen der afzonderlijke ministerien tot den president-minister, ten einde aan dezen het overzigt over de verschillende takken van inwendig beheer gemakkelijk te maken, en hem in staat te stellen de noodzakelijke eenheid te handhaven en den Koning omtrent gewigtige maatregelen van bestuur in te lichten. Volgens het bij die verordening bepaalde moet elk chef van een departement over alle belangrijke administrative maatregelen vooraf met den eersten minister in overleg treden; wanneer eenige maatregel de koninklijke goedkeuring vereischt, dan moet het rapport vooraf den eersten minister medegedeeld worden, die het met zijne aanmerkingen den Koning voorlegt. Wanneer een departementschef over eenige zaak betreffende zijn departement den Koning eene mondelinge voordragt doet, dan moet hij den eersten minister daarvan verwittigen, ten einde deze daarbij zou kunnen tegenwoordig zijn. De gewone voordragten van den minister van oorlog zijn hiervan uitgezonderd.

— Blijkens een telegraphisch berigt uit Berlijn van den 15den is dien dag wel eene bijeenkomst der tolconferentie gehouden, maar hebben de gevolmagtigden der Staten van het Darmstadter verbond verklaard, dat zij nog niet van instructiën voorzien waren, welke kennisgeving de Pruissische gevolmagtigde heeft aangenomen, ten einde die aan zijne regering mede te deelen. Dat het antwoord op de jongste verklaring van Pruissen niet den 15den dezer, gelijk die mogendheid gewenscht had, zou worden ingediend, was reeds vroeger voorzien, en in sommige berigten wordt de twijfel uitgedrukt of aan dien wensch wel spoedig zal voldaan worden, daar, zoo het scheen, eerst nog onderhandelingen tusschen de Staten der coalitie te München moesten plaats hebben. De Saksische minister *von Beust* en de Keurhessische minister *von Baumbach*, hebben zich den 15den derwaarts begeven.

— Uit Berlijn schrijft men dat het proces des vrijheers *H. von Arnim* in het begin der maand October in tweede instantie behandeld zal worden.

— *Alexander von Humboldt*, de nestor der Duitsche geleerden, die gedurende eenigen tijd ongesteld was, is nu weder zoo veel beter dat hij tot laat in den nacht aan het vierde deel van zijn *Kosmos* arbeidt en den 14den dezer zijnen 83sten verjaardag in den kring zijner vrienden hoopte te vieren.

ENGELAND.

LONDEN, den 15den September.

Een der beroemdste veldheeren en staatslieden onzer eeuw, een man door alle partijen hooggeschat en vereerd, *Arthur Wellesley*, hertog van *Wellington*, is gisteren namiddag op zijne nabij de zee gelegen zomerverblijfplaats *Walmar Castle* overleden, na des morgens in goeden welstand opgestaan te zijn, eene wandeling gemaakt, de stallen bezocht en bevelen tot een togtje naar Douvres gegeven te hebben, waar hij lady *Westmoreland*, die daar verwacht werd, meende te ontvangen. Kort na zijne tehuiskoms

t

werd hij hevig door de vallende ziekte aangetast, een aanval van welke hij, nu negen jaren geleden, zonder blijvende gevolgen wederstaan had. Twee ter hulp geroepen geneesheeren schreven een braakmiddel voor, maar hetwelk zonder uitwerking bleef, en na herhaalde hevige zenuwschokken blies de Hertog twintig minuten over drie ure den laatsten adem uit, zonder teekenen van bewustheid gegeven te hebben, en alleen in het bijzijn van de geneesheeren, van zijnen keldermeester en van een zijner lijfbedienden.

Terstond na het overlijden des Hertogs is eene depeche naar Frankfort afgezonden, om zijnen oudsten zoon, den erfgenaam van zijnen hertogstitel, *Arthur*, markies *van Douro*, die zich met zijne echtgenoot aldaar bevindt, de treurige tijding mede te deelen. Te Deal en Walmar werden terstond alle winkels gesloten.

De geschenken, den nu overledenen Hertog, zoowel door zijne Vorsten en landgenooten als door andere Mogendheden gedaan, bedroegen millioenen waarde, in de legers van verschillende Rijken bekleedde hij een hoogen rang, en in Engeland nog verschillende aanzienlijke en winstgevende betrekkingen. Als mensch bezat hij vele loffelijke hoedanigheden; hij was opregt en waarheidlievend, een vijand van grootspraak en eigen lof, en behield, onder alle omstandigheden des militairen en staatkundigen levens, eene verwonderlijke kalmte van geest.

— Voor de Koningin, die zich nog steets te Balmoral in Schotland ophoudt, zal aldaar een nieuw paleis, in modernen stijl, tusschen de rivier de Dee en het tegenwoordige kasteel gebouwd worden, dat 80 à 100,000 ponden sterling kosten moet. Na de voltooijing wordt het oude paleis geheel afgebroken.

— Men weet dat volgens de bestaande verordeningen van particuliere stoomschepen des noods tot versterking der Britsche zeemagt kan worden gebruik gemaakt. Tot nog toe werd het aan de particulieren overgelaten, aan de regering op te geven hoeveel geschut elke bodem kan voeren. Thans is bepaald dat gouvernementsambtenaren al de stoombooten zullen opnemen en staten zullen vervaardigen, aanwijzende in hoe ver elke stoomboot in oorlogstijd zoude kunnen dienst doen.

— Het slijpen van den Koh-i-noor is den 7den dezer alhier afgeloopen; het werk is volkomen naar wensch uitgevallen. De genoemde steen overtreft nu in grootte, glans en schoonheid alle andere bekende diamanten. Men denkt, dat hij òf in de kroon van koningin *Victoria* gezet, òf tot eenig ander versiersel van H. M. gebezigd zal worden. De Amsterdamsche kunstenaars, de heeren *Fedder* en *Voorzanger*, welke het moeijelijke werk ondernomen en op eene voortreffelijke wijze volbragt hebben, hebben elk van den Londenschen hofjuwelier *Garrard*, voor wien zij den arbeid verrigtten, tot aandenken een fraai stuk zilverwerk, met een passend opschrift, ten geschenke ontvangen,

— Uit een berigt van den *Morning Herald* van den 15den dezer blijkt, dat het ministerie thans stellig heeft besloten het Parlement in de eerste dagen der aanstaande maand November tot hervatting der parlementaire werkzaamheden bij een te roepen.

— Van onderscheiden plaatsen ontvangt men niet ongunstige berigten omtrent de aanwerving van vrijwilligers voor de burgermilitie. Uit eenige dier berigten blijkt dat hier en daar geschriften uit naam van het Vredesgenootschap verspreid worden, strekkende om de dienstneming te ontraden,

— Volgens de tijdingen uit Lissabon van den 9den dezer, scheen het tijdstip van de zamenstelling eener nieuwe Cortes-vergadering nog niet nader te komen. Intusschen had het gouvernement eene hervorming der stedelijke octrooijen van Lissabon voorgenomen, die den handel aldaar bevorderen en den prijs der levensmiddelen verlagen zoude, en volhardde het bij de hervorming der voor het handelsverkeer belemmerende verordeningen op den uitvoer van portwijn, niettegenstaande den tegenstand van vele belangbebbenden. In de dagbladen van Oporto was de regering deswege heftig aangevallen en zelfs het leven en den eigendom des ministers van binnenlandsche zaken, welke in die streek groote landgoederen bezit, bedreigd. In het regeringsblad van den 8sten dezer is daarop geantwoord in een hoofdartikel, hetwelk het doeltreffende dier maatregelen betoogt en verklaart dat de regering elke poging tot rustverstoring met kracht zal bedwingen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den September.

Laatstleden Woensdag had alhier de jaarlijksche openbare prijsuitdeeling plaats van de leerlingen der Latijnsche School. Een dezer jongelingen, *Petrus Peauw*, die den eersten prijs in de hoogste klasse wegdroeg, en gereed stond de school voor de Akademische studiën te verlaten, hield te dezer gelegenheid eene Oratie, *de Sueciae rege, Gustavo Adolpho, vere heroë*, (over *Gustaaf Adolf*, Koning van Zweden, den waren held), die door keurigheid van stijl en goede voordragt, van eenen uitmuntenden aanleg getuigde.

Hierop ontvingen de leerlingen der overige klassen de hun toegekende belooningen. — Op de 2e kl. *J. F. H. Aernout*, voor het Lat. en Gr. Op de 3e *G. J. van Oorschot*, een prijs voor Lat. en Gr., een voor Wiskunde, en een laudis testimonium voor Geschiedenis; *J. W. van der Aa*, voor Geschiedenis. Op de 4e *J. M. H. J. de Grez*, voor Lat. en Gr., en *J. C. Staps*, een Getuigschrift voor Vaderl. Geschied. Op de 5e *W. J. Essers*, den 1en prijs voor Lat. en Gr., den 2en *C. Sim*; beiden ook een prijs voor Geschiedenis, en den 3en *J. C. van Dooremaal*. Voor de Wiskunde bekwam den prijs *C. de Mooi*, hebbende dien door het lot gewonnen op den eersten dezer kl. *W. J. Essers* en *H. J. Ceelen*, die ieder dus met een laudis testimonium werden begiftigd, en voor de Rekenkunde werd een prijs geschonken aan *E. A. van Wees*.

Nadat elk dezer bekroonden, in korte en gepaste woorden, aan de voorstanders der inrigting, zijnen dank had betuigd, beklom de Rector, Dr. *Verwaijen*, het spreekgestoelte, nam van daar een hartelijk afscheid van zijnen oudsten leerling, wees allen op de schoone uitwerking van een regtmatig eergevoel, sprak een woord van opwekking tot de beoefening der klassieke letteren, en ter bestrijding van het gevoelen van sommigen, dat die studie voor zedelijkheid en godsdienstzin gevaarlijk zoude zijn, en eindigde met eene hulde aan de nagedachtenis van den pas ontslapenen Curator der school, den Weleerwaarden Heer *W. Oomen*. Deze rede, in het Hollandsch uitgesproken, maakte eenen aangenamen indruk bij al de aanwezigen. Men vernam op nieuw uit den mond van den man, die aan het hoofd van het onderwijs in deze inrigting staat, hoe warm zijn hart voor dat onderwijs klopt; en daar de uitkomsten, die het levert, bij voortduring voortreffelijk mogen heeten, zal wel bij allen de wensch zijn opgegaan, dat hij nog lang zijne zorgen aan de Bredasche jeugd mag blijven wijden, en met zijne medeonderwijzers voldoening van zijn werk zal mogen smaken.

De plegtigheid werd verhoogd door de welwillende medewerking der Koninklijke *Phil-Harmonie*, en door eene vrij talrijke schaar, ook van vrouwen, bijgewoond.

— Een van de voornaamste en nuttigste inrigtingen van deze Stad, is zeker het *Stads-Teeken-Instituut*, waar zich jaarlijks tusschen de 190 en 200 leerlingen, van elke stand en ouderdom, in de beeldende kunsten bekwamen, en waar vooral de ambachtslieden in de verschillende takken der nijverheid, het voornaamste gedeelte van hun vak, het smaakvolle en schoone namelijk, beoefenen.

Wij maken derhalve onze Stadgenooten opmerkzaam op de achterstaande Advertentie, en noodigen hen dringend uit de voortbrengselen van den laatsten cursus, op de tentoonstelling in de Stads-Armenschool, te gaan zien, hen voorspellende dat zij zich die moeite niet beklagen zullen, en hunne verwachting ver overtroffen zal worden.

— Heden nacht ten half twee ure werden de ingezetenen dezer stad onverwacht, door het hier gelukkig zeer zelden voorkomend geroep van *brand!* uit den slaap gewekt. Hij was ontstaan in de werkplaats van den Mr. verwer *Legrand*, aan de achterzijde van de zaal van den schouwburg, en had, aangezien de brandbare stoffen en de plaatsgesteldheid, ernstige gevolgen kunnen hebben. Spoedig echter waren verschillende autoriteiten op de plaats, ook een drietal brandspuiten was in allerijl toegesneld, en de brand spoedig bedwongen en gebluscht, welke gelukkige uitkomst ook bijzonder te danken was aan de stoutmoedigheid en ijver van een matroos van de Koninklijke Akademie voor de zee- en landmagt, *Berger* geheeten, die op het dak van de schouwburgzaal, de hem toegereikte emmers water op de brandende werkplaats wierp. Bij den brand heeft overigens de volmaaktste orde geheerscht.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Woensdag is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp betreffende het aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland, en omtrent dat tot bepaling van de verpligting der provincie om aan behoeftige gemeenten te gemoet te komen. De beraadslaging over die beide wets-ontwerpen werd bepaald op Vrijdag aan te vangen, des voormiddags ten elf ure. Achtereenvolgens zijn daarop aangenomen de navolgende wets-ontwerpen, als: dat tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel eau des Carmes; dat tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz., en dat betreffende den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken; de beide eerste met algemeene en het laatste met 27 tegen 7 stemmen.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is het wets-ontwerp betreffende het aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland, met 27 tegen 6 stemmen aangenomen.

De heer *van Rijckevorsel* heeft den pijnlijken indruk geschetst, dien de aanbieding van dat ontwerp op de natie en op de volksvertegenwoordiging gemaakt heeft. Vooral heeft hij zijne afkeuring kenbaar gemaakt over de bewoordingen van het met Rusland gesloten traktaat, die hij kwetsend beschouwde voor het nationaal eergevoel. Nu de Tweede Kamer dat traktaat van het tegenwoordig ontwerp heeft afgescheiden; nu er alleen geld wordt aangevraagd tot betaling der declaratoiren, in 1831 afgegeven; nu meent hij zijne goedkeuring aan de voordragt niet te mogen onthouden, onder uitdrukkelijk protest tegen de bewoordingen van het traktaat, die hij voor rekening laat van den Minister, die zich deze heeft laten voorschrijven en die het van zich heeft kunnen verkrijgen, om het verdrag in dien vorm den Koning ter ratificatie aan te bieden.

Verschillende sprekers hebben daarop nog het woord gevoerd, ook de Minister van Finantien, en van Buitenlandsche Zaken, welke laatste daarbij zijn voornemen kenbaar maakte om zijn ontslag uit zijne ministeriële betrekking te nemen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Heeckeren van Wassenaer*, *Insinger*, *de Brauw*, *Borski*, *d'Ablaing*, *van Giessenburg* en *de Jonge van Ellemeet*.

Daarna is de beraadslaging aangevangen over het ontwerp tot regeling van den pligt der provinciën om behoeftige gemeenten te gemoet te komen. Die beraadslaging zou gisteren avond ten acht uren worden voortgezet.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den September 1852, no. 74, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Kerkrade, de heer *K. de Schrevel*, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Voerendaal.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den September 1852, no. 75, is aan den heer *B. J. C.* baron *Mackay*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van directeur van het postkantoor te Rotterdam, behoudens aanspraak op pensioen; en zijn voorts bij hetzelve besluit benoemd: tot directeur van het postkantoor te Rotterdam de heer *J. A. Bannier*, thans hoofd-commies der posterijen, werkzaam op het post-

kantoor te Rotterdam; tot hoofd-commies der posterijen, de heer *J. J. Brouwer*, thans commies bij het departement van Finantien; tot commies bij het departement van Finantien, de heer *J. P. Hofstede*, thans commies der 2de klasse bij de posterijen.

Bij Koninklijk besluit van den 15den September 1852, n°. 76, is benoemd tot inspecteur der posterijen, de heer *J. J. Schultens Dozy*, tot dusverre buitengewoon inspecteur bij hetzelfde vak van bestuur.

Bij Koninklijk besluit van den 15den September 1852, n°. 77, zijn benoemd tot directeurs der postkantoren: te Maastricht, de heer *G. L. H. P. Stern*, thans directeur van het postkantoor te Venlo; te Venlo, de heer *L. A. van der Marck*, thans directeur van het postkantoor te Grave; te Grave, de heer *A. J. L. F. Steffens*, thans directeur van het postkantoor te Vaals.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 15den September 1852, n°. 64, goedgevonden aan den gepensionneerden luitenant-kolonel der infanterie *B. J. Verstege*, laatstelijk chef van de toenmalige afdeeling Personeel bij het Departement van Oorlog, bij gunstige uitzondering op de bepalingen vervat in het Koninklijk besluit van den 1sten Januarij 1841, n°. 5, en zonder eenige gevolgtrekking voor anderen, den rang te verleenen van kolonel, en zulks als een blijk van tevredenheid wegens vroeger bewezen diensten.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, n°. 39, is de officier van gezondheid der 1ste klasse *J. W. Kelk*, op zijn verzoek eervol afgevoerd uit het korps officieren van gezondheid der Nederlandsche marine, en hem een jaarlijksch pensioen van ƒ 1650 toegekend.

— De *Staats Courant* behelst een Koninklijk Besluit van den 17den dezer volgens welk de tegenwoordige vergadering van de Staten Generaal op heden, namens den Koning, door den Minister van Binnenlandsche Zaken zal gesloten worden."

— De geruchten te 's Hage in omloop, wegens de vermoedelijke aftreding van den minister van justitie de heer *Strens*, hebben zich tot hiertoe niet bevestigd.

— In den *Nieuwen Noord-Brabander* leest men heden:

» Met leedwezen vernemen wij, dat Zijne Exc. de heer minister van justitie mr. *M. P. A Strens*, die zich thans binnen onze stad bevindt, vrij ernstig ongesteld is, zoodanig zelfs, dat Zijne Exc. verpligt is, het bed te houden."

— Blijkens eene bekendmaking van de Algemeene Rekenkamer heden in de *Staats Courant* voorkomende, is door dit ligchaam, den 14den dezer, door middel van verbranding, aan verschillende vervallen ingetrokken of onuitgegeven papieren waarden, voor een nominaal bedrag vernietigd van ƒ 45,242,185; daaronder is begrepen eene som van ƒ 29,977,135 aan ingetrokken muntbilletten, voortgevloeid uit de wet van 18 December 1845, zijnde niet binnen den bepaalden tijd ter intrekking aangeboden voor eene som van ƒ 22,865, welke dus door verjaring aan 's Rijks schatkist is vervallen.

— De Hooge raad der Nederlanden heeft den termijn van dagvaarding der Erfgenamen van koning *Willem II*, in revisie van deszelfs arrest, in zake de vordering van jonkheer *R. L. van Andringa de Kempenaer* tegen de Koninklijke Dynastie, vastgesteld op 21 Januarij 1853. Dienvolgens zijn Z. M. de Koning, prins *Hendrik* en prinses *Sophia* der Nederlanden den 14den door en van wege genoemden jonkheer gedagvaard geworden.

— Volgens eene aanschrijving van den Minister van oorlog van den 6 dezer, is aan de chefs der korpsen medegedeeld, dat eenmaal in Indië gediend hebbende militairen weder, even als voorheen, voor de dienst in dezelfde kolonien, waar zij zich vroeger bevonden, en dus zoowel voor Oost- als voor Westindië kunnen worden toegelaten, bijaldien zij namelijk de Indische dienst met een gewoon paspoort hebben verlaten, zonder immer gedegradeerd of in de klasse van discipline te zijn geplaatst.

— H. M. de Koningin zou eergisteren van Ischl naar Stuttgart vertrekken, om aldaar bij het aanstaande verjarings-feest van Haren Koninklijken Vader tegenwoordig te zijn.

— Men schrijft uit 's Gravenhage aan de *Amsterdamsche Courant*, dd. 14 September: « Men zegt, dat de 2de luitenants der infanterie waarschijnlijk eene traktements-verhooging van honderd gulden zouden bekomen. — Dezer dagen is men begonnen met het leggen der buizen voor den onderzeeschen telegraaf, van hier naar Engeland. De werkzaamheden hebben bij het tolhek aan den Scheveningschen weg een aanvang genomen, en worden, van daar naar Scheveningen en naar 's Gravenhage gelijktijdig voortgezet.

— Van wege de commissie voor de droogmaking van het Haarlemmermeer is gemeld, dat het meer was *droog geworden*, maar dat, zoolang de afzonderlijk voltooide vakken der hoofdvaart binnen het meer niet met elkander in ver verband waren gebragt, de eigenlijke waterspiegel niet met juistheid kon worden berekend. Deze verbinding had in het begin der maand September moeten zijn volbragt. Dit is niet geschied. Alleen zijn *de Lijnden* en *de Crucquius* met de hoofdvaart in den Nieuwen Meerpolder vereenigd.

Dewijl alzoo elk der drie stoomwerktuigen op den laatsten Augustus nog een eigen boezem had, waaruit het werkte en het water dikwerf tot 4 e. en 4 e. 80 d. beneden A. P. afpompte, kon de middelbare stand van het water op dien tijd nog evemin als op het eind van Julij worden opgegeven, en was de stand bij den Leegwater 4. e. 07 d.; bij *den Crucquius* 4 e. 15 d. en bij *den Lijnden* 4 e. 09 d. onder A. P. De in het midden van het meer nog aanwezige en door den regen vermeerderende plassen worden door den wind over den bodem heen en weder bewogen. Konden zij alle op de binnenkanalen worden afgeleid, zij zouden in een oogenblik verdwijnen, als liggende veel *hooger*, dan het water in de vakken der hoofdvaart.

— Uit de *Amsterdamsche Courant* ontleenen wij het volgende:

« In ons nommer van 24 Augustus jl., N°. 200, gaven wij een kort berigt aangaande de hier te houden tentoonstelling der schilderijen, bestemd tot de verloting onder de inteekenaren op de *Kunstkronijk*. Maandag werd deze tentoonstelling in het *Odéon* geopend, en wij hebben reeds met genoegen geruimen tijd aldaar doorgebragt. Eene verzameling van 100 schilderijen, van kunstenaars van algemeen erkende verdienste en daaronder van hoogst ervaren meesters, is natuurlijk van zeer groot gewigt voor hem, die prijs stelt op de schoone kunsten en op hare bevordering en uitbreiding in ons land. Dat dit laatste een der oogmerken is van den heer *K. Fuhri*, te 's Hage, die, als uitgever der *Kunstkronijk*, zoo gepast zijne belangen weet te verbinden met die der deelhebbers en evenzeer met die der kunst en kunstenaren, blijkt ten duidelijkste uit den aankoop van zooveel kostbare kunstwerken, waardoor de verloting bij den 13den jaargang van het gunstig bekende maandwerk, die van alle vorige jaargangen verre overtreft. Wij wenschen den uitgever steeds denzelfden goeden uitslag zijner onderneming toe; en vertrouwen dat de tentoonstelling in deze stad en te 's Hage, het getal inteekenaren niet weinig zal vermeerderen."

— Men schrijft uit Vught van den 14den dezer: Het eskadron Limburgsche jagers dat alhier voor den tijd van eene maand uit Tilburg is gekomen en gekantonneerd geweest, om in het versterk kamp *Willem II* de gecombineerde manoeuvres uit te voeren, is heden weder naar Tilburg vertrokken.

Van alle zijden hoort men het goed gedrag zoo wel der officieren als der onder-officieren en manschappen prijzen, terwijl noch van de zijde der burgers, noch van die der soldaten de minste klagt is gehoord.

Jammer dat men het ongeluk te betreuren heeft, aan den ritmeester *Sprenger*, in den avond van jl. donderdag, op zijne terugkomst van Tilburg overkomen. Zijn paard schrikte en is aan het hollen geraakt, met dat gevolg dat Z. E. G. van het paard is gevallen, waardoor de knieschijf is gebroken; Z. E. G. is met den ziekenwagen naar Tilburg vervoerd. Het paard zelf is alhier nog goed gezadeld aan zijnen stal teregt gekomen.

BAROMETER- EN THERMOMETERSTAND, TE BREDA.

Correctiën enz., als vroeger. (Zie *Bredasche Courant* 11 Julij 1850, N°. 55).

JULIJ 1852.

	Barometer.		Thermometer.	
	8 u. 's morg.	2 u. 's nam.	8 u. 's morg.	2 u. 's nam.
1	76225	76352	17,7°C.	22,2°C.
2	6642	6622	14,4	20,5
3	6736	6731	18,3	22,9
4	6709	6509	22,7	28,8
5	6311	6101	23,9	32,5
6	5955	5979	25,0	31,4
7	6083	6083	21,6	27,7
8	6263	6205	23,2	28,4
9	6174	6220	24,8	32,4
10	6226	6215	27,5	32,8
11	6366	6355	26,1	32,2
12	6334	6269	22,3	31,2
13	6373	6320	21,0	28,8
14	6284	6254	21,2	29,4
15	6030	5924	24,6	32,2
16	6094	5945	25,5	33,4
17	5591	5488	28,4	35,3
18	5806	5851	21,9	23,8
19	6109	6261	21,6	25,5
20	6363	6291	23,8	28,8
21	6143	6147	19,4	26,7
22	6268	6295	21,4	19,5
23	6439	6438	20,5	25,3
24	6317	6112	19,3	25,7
25	5718	5600	21,4	26,1
26	5516	5524	22,2	26,1
27	5762	5795	21,6	26,4
28	6002	5983	20,0	24,6
29	6079	6048	21,1	25,2
30	6188	6193	18,3	27,2
31	6321	6273	20,1	24,4
Gemid.	76175	76141	2,19	2,77

Den 11en Julij 's namidd. $3^1/_2$ tot $4^1/_2$'s namidd. donder
» 16en — 's av. $6^1/_2$ tot $9^1/_2$'s av. onweder
» 17en — 's namidd. 2 u. tot $8^1/_2$'s av. gering onweder
» 17en — 's av. $8^1/_2$ tot $9^1/_2$'s av. zwaar onweder
» 28en — 's namidd. 5 korte onweersbui en hagel.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 12 Sept. tot en met 18 Sept. 1852. 9 mann. 5 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 12 Sept. tot en met 18 Sept. 1852. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 12 Sept. tot en met 18 Sept. 1852. 2 mann. 6 vrouwel. geslacht.

Een levenloos aangegeven kind.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 September.

TARWE in een doen met weinig handel, verkocht: 126 ℔ geringe bonte Poolsche ƒ 262; 135 ℔ Marksche ƒ 286; 131 ℔ Pommer ƒ 270; 122 ℔ Vriessche ƒ 231.

ROGGE: Nieuwe gedroogde bij partijen ƒ 2 à ƒ 3 hooger; Ongedroogde en Oude Gedroogde prijshoudend; verkocht in consumtie 115, 117 ℔ O. Gedroogde ƒ 174, ƒ 178; 123 ℔ Pruissische ƒ 200, aan de Zaan; in Entrep. 119 ℔ N. Petersb. ƒ 174; 118 ℔ N. Archangel ƒ 171.

GERST wat aangenamer: 112, 119 ℔ Deensche ƒ 162; ƒ 180; 110 ℔ N. Rostocker ƒ 163; 103 ℔ N. Old. Winter ƒ 155.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een doen: 118 ℔ N. Holst. ƒ 190.

KOOLZAAD: in veiling O. Koningsb. Aveelzaad 38 P. vl.; Vriesch 46 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Sept. en Oct. eerstk. $54^1/_2$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. ƒ 32; Vlieg. ƒ 31; 1 Sept. eerstk. ƒ 34; 1 Oct. eerstk. ƒ $30^5/_8$ à ƒ $30^5/_8$; 1 Nov. eerstk. ƒ $31^1/_2$ à ƒ $31^5/_8$; 1 Dec. eerstk. ƒ 32 à ƒ $31^7/_8$; 1 Mei eerstk. ƒ $33^1/_2$ à ƒ 33.

LIJNOLIE: op 6/w. ƒ $32^5/_8$; Vlieg. ƒ $31^3/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. ƒ 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., ƒ 60 à 63. — LIJNKOEKEN, per 104 t., ƒ $8^1/_2$ à ƒ $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 17. SEPTEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van f 0,00	tot f 9,90
Het dito dito Rogge Oude	» 0,00	» 6,35.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» 6,55	» 6,80.
Het dito dito Boekweit, op wigt (70 Ned. Pond.)	» 0,00	» 0,00.
Het dito dito Boekweit	» 0,00	» 6,00.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een ligt Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,26$\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel.		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel.		» 0,16.
Een dito pond Boter.		» 0,76.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde).	f 0,00	tot f 1,90
Het 1000 Eiken Telhout.		» 2,30.
Het 1000 Doof. Hout		» 1,80.
De Kar Spaanders.		» 2,85.
De » Struiken		» 2,50.
De 100 Mutsaard.		» 3,50.

TWEE HONDERD ACHTTIENDE STAATS-LOTERIJ.

TWEEDE KLASSE.

3de Trekking, N°. 10306, f 1250; N°s. 15931, 2545, 5297 en 1537 ieder f 1000.
4de N°. 17487, f 2500; 3200 f 1000.

BEURS EN EFFECTEN.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *September*) was de fondsnotering: Ned. 2$\frac{1}{2}$ pCt. 64$\frac{3}{4}$, $\frac{13}{16}$; 3 pCt. 77$\frac{3}{4}$; 4 pCt. 96$\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 96$\frac{3}{8}$; Amort. Sijndik. 3$\frac{1}{2}$ pCt. 95$\frac{1}{4}$; Handelm. 4$\frac{1}{2}$ pCt. 125$\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Maats. v. Weld. 4 pCt. 90; Belgie 2$\frac{1}{2}$ pCt. 52$\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. 72$\frac{1}{8}$; Spanje, onbep. st. 1 pCt. 23$\frac{1}{2}$, $\frac{11}{16}$; 3 pCt. 50; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 45$\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$; Coupon Bewijzen 27$\frac{1}{8}$, $\frac{15}{16}$; Amort. schuld 6$\frac{1}{16}$; Portug. te Londen 5 pCt. 42$\frac{13}{16}$; 4 pCt. 39$\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{9}{16}$; Rusland 5 pCt. 108$\frac{1}{2}$; dito 1828—29 107$\frac{1}{4}$; Certif. 4$\frac{1}{2}$ pCt. 103$\frac{1}{4}$; 4 pCt. bij *Hope* 91$\frac{5}{8}$; Id. bij *Stieglitz* 91$\frac{1}{4}$; Id. 5de Serie 91$\frac{7}{16}$; Certif. te Hamburg 5 pCt. 104$\frac{3}{4}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 71$\frac{1}{2}$; Certif. van dito 6 pCt. 72$\frac{1}{4}$; Polen Certif. 4 pCt. 86$\frac{1}{4}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 78$\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$; dito 2$\frac{1}{2}$ pCt. 40; Nieuwe 2$\frac{1}{2}$ pCt. 40$\frac{1}{8}$, 41; Nieuwe 5 pCt. 91$\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.